

DĚTSKÁ SKUPINA

INFORMAČNÍ PŘÍRUČKA PRO RODIČE

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vytvořeno v rámci projektu
Ministerstva práce a sociálních věcí
Podpora implementace dětských skupin,
reg. č. CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0002266

Možnosti péče o děti v České republice a specifika dětské skupiny

Obsah

Úvod	6
Jaké služby péče o děti v České republice existují	7
Co je dětská skupina	11
Kým a jak je zajištěna péče v dětské skupině	13
Jak je to s prostory, stravováním a s bezpečností v dětské skupině	15
Kdo může být poskytovatelem služby v dětské skupině	16
Kolik stojí péče v dětské skupině	18
Pozitiva dětských skupin	19
Jak vybrat pro své dítě dětskou skupinu	22
Závěr	32

Úvod

Milí rodiče,

chystáte se do práce? Pak si asi většina z vás pokládá otázky:

- Kdo se postará o moje dítě?
- Bude mu lépe v kolektivu dalších dětí? Nebo mu bude lépe s chůvou, která bude chodit k nám domů?
- Jaké možnosti se rodičům v dnešní době vůbec vlastně nabízejí?

Téma služeb péče o děti je v poslední době hodně diskutované. V České republice již mnoho let funguje celá síť mateřských škol. Dříve velmi rozšířená síť jeslí ale téměř zanikla a do dnešní doby jich zůstala jen hrstka. Ty, které vydržely, se musely přeměnit v jiná zařízení. Kromě toho se začaly objevovat nové služby, více či méně formální. Paní na hlídání,

profesionální chůvy, soukromé školky, miniškolky a kluby, hlídání v rámci mateřských a rodinných center, nově se rozvíjející dětské skupiny, mikrojesle apod.

Pojďme si služby péče o děti postupně projít a přiblížit.

Jaké služby péče o děti v České republice existují?

Mezi služby péče o děti v České republice dnes řadíme mateřské školy, a to včetně lesních mateřských škol, služby chův a soukromá zařízení spadající pod živnosti, dětské skupiny a mikrojesle. V minulosti sem patřily i jesle, ty však již zanikly. Ostatní služby fungují v režimu obecných právních předpisů. V následujících odstavcích se dočtete více.

Mateřská škola

Mateřská škola je určena pro děti zpravidla od tří do šesti let, nejdříve však od dvou let. Do jedné třídy mateřské školy je možné zařadit děti různého věku. V jedné třídě může být zapsáno nejvíce 24 dětí, v případě povolení výjimky od zřizovatele až 28 dětí. Ve třídě s ce-

lodenním provozem pracují zpravidla dvě učitelky mateřské školy, jejichž úvazek (péče o děti) se po dobu náročných činností překrývá.

Výchova a vzdělávání v mateřské škole se uskutečňují podle školního vzdělávacího programu, který si každá mateřská škola sama zpracovává.¹ Od 1. 9. 2017 budou mateřské školy poskytovat pro děti od 5 let povinné předškolní vzdělávání. Zároveň děti od 4 let budou mít nárok na přednostní přijetí.

Nejvíce mateřských škol je veřejných. Ty jsou zřizovány obcí, krajem, státem nebo svazkem obcí. Mohou být ale zřizovány i soukromými subjekty, církvemi a církevními společnostmi.²

1. Školní vzdělávací program musí být v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, který je závazným výchovně vzdělávacím dokumentem vydaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.
2. Mateřské školy jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení. Od 1. 9. 2016 mohou žádat o zápis do rejstříku škol a školských zařízení i lesní mateřské školy.

Jesle

Jesle bývaly zdravotnickými zařízeními, kde se pečovalo o děti do tří let. Většina jeslí v České republice však již zanikla. Ty, které zůstaly, byly přeměněny v jiná zařízení. Obvykle se staly dětskou skupinou nebo některou z živností péče o děti, přestože řada z nich stále používá zažitý název „jesle“.³

Živnosti péče o děti

Většina současných soukromých školek a podobných zařízení, jakož i chův pro děti, funguje jako podnikatelská činnost⁴ v režimu vázané, nebo volné živnosti péče o děti.⁵ Vázaná živnost vyžaduje splnění určité odborné kvalifikace osob, které o děti pečují, volná živnost nikoli. Dále legislativa vyžaduje předepsané

hygienické požadavky v případě, kdy je o dítě pečováno jinde nežli doma. Jiné požadavky nejsou při provozování těchto živností péče o děti stanoveny.

Dětská skupina

Dětská skupina představuje zařízení pravidelné péče o děti, a to pro děti ve věkovém rozpětí od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky. Kolektiv tvoří maximálně 24 dětí, většinou se ale jedná o menší skupiny do 12 dětí. Přítomny jsou dvě nebo i více pečujících osob podle počtu dětí ve skupině, což přesně vymezuje zákon. Pečující osoby splňují odbornou kvalifikaci danou zákonem, jedná se především o pedagogické, sociální či zdravotnické profese. O děti pečují na základě

vypracovaného plánu výchovy a péče, který zaručuje kvalitu poskytované služby. Zařízení musí být otevřeno všechny pracovní dny v týdnu alespoň 6 hodin denně. Délka umístění dítěte v dětské skupině záleží na dohodě mezi rodičem a poskytovatelem služby.

Péče o dítě v dětské skupině je vždy nepodnikatelskou a neziskovou činností. Vybudovat zařízení dětské skupiny, zejména pro menší počet dětí, je pro poskytovatele méně náročné nežli je tomu u mateřských škol, a služba je tudíž lépe dostupná.

Více se dozvíte dále v této příručce.

Mikrojesle

Jedná se o službu, která zatím není v České republice ukotvena legislativně. V současné době se pilotně ověřuje v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí, hrazeného z Evropského sociálního fondu. Stejně jako v případě dětské

skupiny se bude vždy jednat o službu neziskového charakteru.

Mikrojesle představují pravidelnou péči o děti od šesti měsíců do čtyř let. Kolektiv tvoří maximálně 4 děti na 1 pečující osobu. Péče je tedy individuálního charakteru a odpovídá věkovým potřebám dítěte. Jedná se o doplněk péče rodinné, nikoli o její náhradu.

Provoz mikrojeslí musí být zajištěn alespoň 5 dní v týdnu minimálně 8 hodin denně. Záleží však na dohodě mezi rodičem a poskytovatelem služby, na jak dlouho dítě do mikrojeslí umístí.

Zřizovatelem mikrojeslí může být obec, příspěvková organizace obce, neziskové organizace nebo právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení v partnerství s obcí. Mikrojesle může provozovat i pečující osoba ve své domácnosti, kde může zároveň pečovat také o maximálně 2 vlastní děti.

3. Nebylo nadále považováno za nutné, aby péče o děti do 3 let věku byla poskytována ve zdravotnických zařízeních. Následně tedy zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování ukončil provozování zdravotnických zařízení typu jeslí k 31. 3. 2013.

4. Jedná se tedy o činnost ziskovou a služby jsou placené.

5. Jedná se o živnost vázanou „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ nebo živnost volnou, obor činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“ a obor činnosti č. 79 „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“.

Péče o děti v režimu obecných právních předpisů

Jiné služby péče o děti nejsou v zákonech České republiky definovány. Pokud tedy nabízená péče nespadá do některé z výše uvedených služeb, jedná se o péči poskytovanou pouze v souladu s obecnými právními předpisy, což znamená, že jsou splněny obecné podmínky, zejména týkající se ochrany veřejného zdraví, hygieny potravin, stavebních předpisů a požární ochrany.

Tento neformální typ péče o děti poskytují obvykle mateřská a rodinná centra či další podobné organizace.

V následujících kapitolách se budeme podrobněji věnovat dětské skupině - službě péče o děti, která je v České republice zatím ve svých počátcích. Dozvíte se, jak tato služba vypadá a co všechno musí poskytovatelé splnit, aby zajistili dětem kvalitní péči. V závěru si shrneme výhody této služby a zaměříme se i na to, jak můžete pro své dítě vybrat tu nejvhodnější dětskou skupinu.

Co je dětská skupina

Jak jste se již dříve dočetli, dětská skupina je zařízení zajišťující pravidelnou péči o děti. Uskupení dětí může být různě velké, až do maximálního počtu 24 dětí. Obvykle se ale setkáte s menšími skupinkami do 12 dětí, ve kterých pečují dvě nebo i více osob.⁶ Menší počet dětí ve skupině znamená i nižší počet dětí na jednu pečující osobu. V malé skupině může být péče poskytována na základě individuálních potřeb toho kterého dítěte. Otevírací doba se obvykle přizpůsobuje potřebám rodičů a možnostem poskytovatele. Zákon pouze ukládá, že musí být otevřeno všechny pracovní dny v týdnu minimálně 6 hodin denně. Ani délka a frekvence pobytu dítěte není zákonem stanovena, většinou záleží na dohodě mezi rodičem a poskytovatelem služby.

Navíc se dítě může do dětské skupiny přihlásit a nastoupit kdykoli v průběhu roku.

Dětská skupina nabízí široké věkové rozpětí dětí, ze zákona od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky. Záleží na poskytovateli, zda se rozhodne přijímat i nejmenší děti – v případě, že je schopen zajistit jim odpovídající péči.⁷

Kolektiv dětí v dětské skupině je většinou věkově smíšený. Může být také rozdělen podle věku, pokud vedle sebe funguje více dětských skupin. Mnoho rodičů si kolektiv složený z dětí různého věku chválí, protože díky němu mohou sourozenci navštěvovat dětskou skupinu společně a ti mladší si pak snadněji zvykají. A jak vás možná napadlo, i sami rodiče to mají jednodušší: společné

6. Minimální počet pečujících osob vymezuje zákon následovně: od sedmi dětí už musí být přítomny dvě pečující osoby. U skupiny od třinácti dětí s alespoň jedním dítětem, kterému ještě nebyly dva roky, počítejte se třemi osobami. Zároveň však zákon zdůrazňuje, že poskytovatel je povinen při stanovení počtu pečujících osob zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí a věk dětí, zejména počet dětí mladších 2 let. Je tedy možné, že pečujících osob bude přítomno i víc.
7. Dětská skupina nezajišťuje povinné předškolní vzdělávání. Pokud však rodič zapíše své předškolní dítě do mateřské školy a zároveň se zaváže, že mu zajistí individuální předškolní vzdělávání, nemusí dítě mateřskou školu navštěvovat, ale může chodit do dětské skupiny i poslední rok před nástupem do školy. Je nicméně třeba, aby se ve třetím nebo čtvrtém měsíci školního roku dostavilo do dané mateřské školy k ověření svých znalostí (přesný termín stanoví ředitel/ka mateřské školy).

předávání a vyzvedávání dětí, třídní schůzky, společné akce pro děti apod. Protože zařízení dětské skupiny často provozuje zaměstnavatel jako benefit pro své zaměstnance, mají rodiče situaci ještě snazší: jejich zaměstnání i péče o děti spadají společně pod téhož zaměstnavatele, často se i nachází

na tomtéž místě, a oni tedy lépe skloubí jedno s druhým.

Dětské skupiny jsou i skvělou alternativou pro děti se specifickými potřebami. Na domluvě přímo s poskytovatelem je např. přítomnost osobního asistenta, zdravotní pomůcky, vlastní dietní stravování apod.

Kým a jak je zajištěna péče v dětské skupině

Personál dětských skupin

V dětských skupinách za děti zodpovídají kvalifikované pečující osoby. Jedná se o pracovníky/pracovnice vzdělané následovně:

- v pedagogické oblasti,
 - může se jednat o učitele/učitelku mateřské školy nebo prvního stupně základní školy anebo vychovatele či vychovatelku;

nebo

- ve zdravotnické oblasti,
 - všeobecná sestra, nebo zdravotnický/á asistent/ka, ošetrovatel/ka, porodní asistentka, zdravotně-sociální pracovník či pracovnice, zdravotnický záchranář, psycholog/psycholožka ve zdravotnictví nebo klinický/á psycholog/psycholožka;

nebo

- v sociální oblasti,
 - v tomto případě se jedná o sociálního pracovníka/pracovnici či pracovníka/pracovnici v sociálních službách;

nebo

- v lékařské oblasti,
 - tedy lékař či lékařka;

- nebo se jedná o osoby s profesní kvalifikací chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky.

Pečující osoby zároveň musí být proškoleny v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany. Také absolvují kurzy a školení k dalšímu zvyšování své kvalifikace.

Plán výchovy a péče

Každá dětská skupina zpracovává vlastní plán výchovy a péče, kterým se pečující osoby řídí, když pro děti připravují program. Plán by měl vymezovat základní požadavky a podmínky pro činnost dětské skupiny a zahrnovat všechny složky výchovy (rozumovou, pracovní, mravní, estetickou a tělesnou). Činnost dětských skupin klade důraz na socializaci dětí ve vrstevnické skupině s ohledem na individuální přístup pečujících osob k dítěti.

Plán výchovy a péče by dále měl obsahovat alespoň stručný přehled aktivit, které se plánují v dětské skupině realizovat (např. hudební, výtvarné, pohybové aktivity a činnosti k rozvoji rozumových a poznávacích schopností). Rovněž zde obvykle najdete tematické oblasti, kterým se budou pečující osoby s dětmi věnovat (rodina, příroda, cestování, lidské tělo apod.).

Vnitřní pravidla dětské skupiny

Každá dětská skupina si dále musí zpracovat svá vnitřní pravidla. V nich byste neměli postrádat zejména otevírací dobu, denní režim, způsob stravování, postup při onemocnění dítěte, způsob evidence dětí, respektive údaje potřebné pro evidenci, úpravu vztahu mezi poskytovatelem služby a rodičem dítěte. Zároveň by zde neměla chybět informace, že do dětské skupiny lze přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní, nebo že se nemůže očkování podrobit kvůli trvalé kontraindikaci. Podmínka týkající se očkování vyplývá ze zákona.

Vnitřní pravidla dětské skupiny můžete vnímat jako hlavní dokument, kterým se řídí celý chod dětské skupiny a všechny související záležitosti.

Jak je to s prostory, stravováním a s bezpečností v dětské skupině

Prostory dětské skupiny

Zajímá vás, na základě čeho se buduje zázemí dětské skupiny? Poskytovatel musí splnit hygienické požadavky na prostory a provoz, které jsou vymezeny příslušnými zákony a vyhláškami. Požadavky jsou odstupňovány podle velikosti kolektivu a s přibývajícím počtem dětí se zpřísňují.

Stravování v dětské skupině

Konkrétní způsob stravování v dětské skupině zákon nevymezuje. Obecně však platí, že musí být dodrženy předpisy zejména z oblasti hygieny potravin a epidemiologie. Protože každý poskytovatel má jiné podmínky a možnosti, setkáte se v dětských skupinách s různými způsoby zajištění stravování. Někde se přímo vaří, jinde se dětem jídlo dováží, někde rodiče dětem stravu každý den donášejí – možností je více.

Bezpečnost a pojištění

Ani ohledně bezpečnosti nemusíte mít pochyby. Než se dětská skupina otevře, musí prostory prohlédnout a schválit příslušná hygienická stanice. Zároveň musí stavební úřad potvrdit, že prostory vyhovují poskytování služby. Jak již bylo uvedeno, musí být pečující osoby vždy proškoleny v oblastech bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany.

Před zahájením provozu musí poskytovatel služby zároveň uzavřít pojištění odpovědnosti za újmu. Toto pojištění musí být sjednané po celou dobu poskytování služby.

Kdo může být poskytovatelem služby v dětské skupině

Skutečnost, že je o dětské skupiny velký zájem, dokazuje současný nárůst jejich počtu. Pokud vás zajímá, kdo všechno může být poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině, podívejte se na následující přehled.

Zaměstnavatelé

Ať již se jedná o velké firmy, nebo malé podniky, ale i OSVČ se zaměstnanci,⁸ zaměstnavatelé poskytují službu péče o dítě v dětských skupinách vždy dětem svých zaměstnanců. Mohou také nabídnout službu jinému zaměstnavateli pro děti jeho zaměstnanců.

Obce a kraje

Územní samosprávné celky poskytují službu péče v dětských skupinách zejména dětem svých obyvatel. Často tím řeší problém chybějících služeb péče o děti zvláště do tří let.

8. Poskytovatelem mohou být velké nebo malé firmy – podniky, právnické a fyzické osoby podnikající, ale i fyzické osoby. Ti všichni coby zaměstnavatelé mohou poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině, a to vždy dětem svých zaměstnanců.

Nestátní neziskové organizace (obecně prospěšné společnosti, církve, spolky a ústavy, nadace a nadační fondy) Tyto organizace mohou službu nabízet široké veřejnosti. Řada z nich již delší dobu poskytovala služby péče o děti v určité méně formální podobě. Přeměnou na dětskou skupinu získala služba jednotnou formu, upravenou zákonem, a garanci kvality pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí.

Vysoké školy

Služba v dětských skupinách poskytovaná vysokými školami slouží obvykle jak dětem vyučujících, tak dětem studentů a studentek. Pro studentky je tato služba velkým přínosem, neboť díky ní mohou absolvovat studium i s malým dítětem. Výhoda dětských skupin při vysokých školách spočívá např. v otevíracích hodinách, které se přizpůsobují času výuky. Vhodné je i jejich umístění v rámci vysoké školy, které je pro rodiče, a to jak vyučující, tak i studenty a studentky, dobře dostupné.

Smlouva poskytovatele s rodičem Před zahájením poskytování služby uzavře poskytovatel s rodičem dítěte smlouvu. Smlouva obsahuje všechny potřebné náležitosti, které se týkají poskytované péče o dítě. Najdete v ní uvedeno zejména místo a čas poskytování služby, výši úhrady za službu, způsob stravování apod.

Povinnosti poskytovatelů

Pokud si rodič není jistý, zda uzavírá smlouvu se skutečným poskytovatelem a zda dané zařízení nazývající se dětská skupina je opravdu dětskou skupinou, může si tato fakta ověřit. Zákon zavádí povinnost poskytovatele evidovat se jako dětská skupina pod Ministerstvem práce a sociálních věcí. Každý poskytovatel musí svoji dětskou skupinu zaevidovat ještě před zahájením jejího provozu, čímž získá oprávnění k poskytování služby.

9. Kontrolu hygienických požadavků na stravování a na prostory i provoz provádějí krajské hygienické stanice. Kontrolu ostatních podmínek poskytování služby provádí Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.

Pouze evidované zařízení se může nazývat dětskou skupinou, ostatní v případě použití tohoto označení zákon porušují. Rodič snadno zjistí, zda je konkrétní dětská skupina zaevidována, a to na webových stránkách www.mpsv.cz/cs/20302. Při evidenci se kontrolují náležitosti, které jsou nezbytné pro kvalitní poskytování služby – např. bezúhonnost poskytovatele, schválení prostor hygienickou stanicí, uzavření pojistné smlouvy.

Aby se mohla služba začít poskytovat, musí samozřejmě poskytovatelé splnit ještě další podmínky. Ty se týkají např. vzdělání pečujících osob, obsahu výchovy a péče atd. (viz předchozí kapitoly). V průběhu poskytování služby je zajištěn dohled příslušnými orgány.⁹ Ty vykonávají cílené kontroly, jež prověří dodržování všech podmínek a pravidel poskytování služby.

Kolik stojí péče v dětské skupině

Jak jste se již dříve mohli dočíst, provozování dětských skupin je činností neziskovou. Poskytovatel tedy může po rodičích požadovat úhradu pouze za náklady na vybudování zařízení a provoz dětské skupiny. Stěžejní část provozních nákladů přitom tvoří mzdy pečujících osob a energie, případně nájem, pokud prostory nejsou ve vlastnictví poskytovatele služby.

Někteří poskytovatelé od rodičů vyžadují plnou úhradu nákladů, jiní pouze částečnou, někteří poskytují službu bez úhrady. Proč tomu tak je? Jedním z důvodů nižší úhrady nebo bezplatné služby je skutečnost, že na vybudování zařízení a následný provoz dětské skupiny získal po-

skytovatel dotaci z Evropského sociálního fondu. Ta se významnou měrou podílí na pokrytí nákladů služby.

Kromě toho je pro zaměstnavatele zaveden benefit. Výdaje na provoz vlastního zařízení dětské skupiny jsou pro ně totiž daňově uznatelnými náklady. Stejně je tomu v případě, kdy tuto službu zajišťují pro děti svých zaměstnanců od jiného poskytovatele. Aby zaměstnavatel mohl využít tento benefit, často pak plně nebo částečně hradí náklady za službu místo rodičů.

A co vás bude určitě zajímat: rodič, který do dětské skupiny umístí své dítě a alespoň částečně hradí jeho docházku, má nárok na slevu na dani z příjmu.¹⁰

10. Jedná se o slevu za umístění dítěte v předškolním zařízení, přičemž za předškolní zařízení se v tomto případě považuje mateřská škola, dětská skupina nebo zařízení provozované na základě živnostenského oprávnění, kdy charakter poskytované péče je srovnatelný s péčí v mateřské škole nebo v dětské skupině. (§ 35bb zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Pozitiva dětských skupin

Dětské skupiny jsou u nás zatím spíše novinkou, ačkoli v zahraničí podobná zařízení fungují již řadu let a jsou velmi oblíbená. Shrňme si, v čem jsou pro vás a vaše děti přínosem.

1. Přispívají k lepšímu sladění práce a rodiny

Hlavním pozitivem této nové služby je snazší skloubení práce a rodinného života. Následující odstavce to jednoznačně dokazují. Ať již se jedná o flexibilitu fungování dětských skupin, jejich dostupnost a využití v době, kdy je potřebujete, širší věkové rozpětí, které umožňuje docházku vašeho staršího i mladšího dítěte do jedné dětské skupiny, i další zmíněné výhody, to vše vám pomůže lépe sladit práci a rodinu podle vaší individuální situace a potřeb. Pojďme si tato další pozitiva přiblížit.

2. Jsou flexibilní

Otevírací doba je, zejména ve firemních dětských skupinách, obvykle nastavena podle vaší pracovní doby. Navíc, dítě

nemusí navštěvovat dětskou skupinu každý den nebo celý den. Další výhodou je to, že se dítě může do dětské skupiny přihlásit a nastoupit kdykoli během roku. Záleží na vašich požadavcích a potřebách.

3. Pomohou s postupným nástupem nebo návratem do práce

Dětské skupiny umožní vaše postupné flexibilní zapojení do pracovního procesu. Pokud pracujete na částečný úvazek nebo máte pružnou pracovní dobu, využijete dětskou skupinu pro své dítě jen tehdy, když pracujete.

4. Jsou dostupné

Principem je provozovat větší počet menších dětských skupin na více místech. Vybudování zařízení a následný provoz dětské skupiny je tak organizačně i finančně méně náročný a zároveň se dětské skupiny stávají dostupnější i pro vás jakožto rodiče. Ve firmě se dětská skupina obvykle provozuje přímo v budově, kde pracujete. Pokud má firma více poboček,

může provozovat více menších dětských skupin na více pobočkách.

5. Mají široké věkové rozpětí

Dětské skupiny mohou navštěvovat děti již od jednoho roku. Díky tomu se významně rozšiřuje dostupnost péče i o tyto nejmenší děti. Horní věková hranice je stanovena nástupem do školy.

6. Usilují o individuální přístup k dítěti

Zpravidla se jedná o menší uskupení dětí s více pečujícími osobami, které se tak mohou lépe věnovat individuálním potřebám vašich dětí. Už od počtu sedmi dětí musí být přítomny alespoň dvě pečující osoby. Samozřejmě je zohledňován věk dětí, zejména těch nejmenších.

7. Jsou finančně méně náročné

Dětské skupiny nejsou provozovány za účelem zisku. Hradí se tedy pouze náklady na zřízení a provoz dětské skupiny.

Řada poskytovatelů, kteří jsou zároveň vašimi zaměstnavateli, rovněž využívá benefit v podobě daňové uznatelnosti nákladů na provoz dětské skupiny. V tomto případě vám tedy úhradu za náklady sníží nebo zcela prominou. Dále mohou poskytovatelé získat dotaci z Evropského sociálního fondu, která významně přispívá k pokrytí nákladů, a služba se tak stává lépe finančně dostupnou. Kromě toho ti rodiče, kteří alespoň částečně hradí docházku svého dítěte do dětské skupiny, mají nárok na slevu na dani z příjmu.

8. Jsou alternativou k jiným službám péče o děti

Dětské skupiny významně obohacují nabídku služeb péče o děti v České republice. Vedle tradičních mateřských škol, které poskytují vzdělávání v rámci pevně stanovených pravidel a požadavků, a živností bez bližších požadavků na kvalitu péče o děti, jež jsou provozovány zejména za účelem zisku, jsou dětské skupiny možnou alternativou, která dbá na kvalitu péče a zároveň flexibilitu v jejím poskytování. Jednou z důležitých priorit služby je vycházet vstříc potřebám

rodičů a usnadnit jim sladění pracovního a rodinného života. Velký důraz je kladen zároveň na potřeby dítěte. V dětské skupině se často setkáte s využitím tzv. adaptačního období. Dítě může před samotným nástupem v daném kolektivu

krátce pobýt s rodičem nebo jiným blízkým člověkem, aby si na prostředí lépe zvyklo.

Jak vybrat pro své dítě dětskou skupinu

Nyní máte představu o tom, co je dětská skupina, jak funguje a jaké výhody pro vás i pro vaše dítě může přinést. A teď to nejdůležitější – jak ji vybrat? Na co si dát pozor? Kterou zvolit, aby byla pro vaše dítě tím nejlepším místem pro jeho rozvoj? Protože se jedná o poměrně novou službu a zákon dává poskytovatelům do určité míry prostor nastavit službu podle jejich konkrétních možností, je dobré pohlídat si, co konkrétní dětská skupina nabízí a zda to odpovídá potřebám a požadavkům vás a vašich dětí. Zde je několik rad, kterými doporučujeme řídit se při výběru.

Čím začít

Ze všeho nejdřív se ubezpečte, že daná dětská skupina je zaevidovaná Ministerstvem práce a sociálních věcí, a že tedy splňuje všechny podmínky dané zákonem. Úplný přehled zaevidovaných dětských skupin naleznete na internetových stránkách www.mpsv.cz/cs/20302. (Jak již bylo uvedeno – ze zákona vyplývá, že pouze zaevidovaný poskytovatel může

poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině, ostatní v případě použití tohoto označení zákon porušují.)

Poté si zjistěte naplněnost dětské skupiny a porovnejte ji s celkovou kapacitou – zda je hodně obsazená a je o ni tedy zájem. Přihlížejte přitom k délce jejího otevření, protože obvykle nějakou dobu trvá, než se nová dětská skupina po svém otevření naplní. (Někdy je možné zjistit kapacitu a obsazenost dětské skupiny až při osobní návštěvě.)

Stejně tak si zjistěte nastavené věkové rozmezí dětí v dané dětské skupině, tedy jak staré děti mohou tu kterou konkrétní dětskou skupinu navštěvovat. Ověřte si počet pečujících osob, které se o děti starají, a posuďte, zda podle vás dokáží zajistit kvalitní péči pro takto staré děti (např. pokud dětská skupina nabízí péči o děti už od jednoho roku, bude péče náročná a tomu bude muset být v dětské skupině přizpůsoben počet pečujících osob).

Prostudujte si webové stránky a sociální sítě

Zajímejte se o to, jak se daná dětská skupina prezentuje navenek – zda má své funkční webové stránky, které informace na nich zveřejňuje, jak působí a zda vás zaujmou. Podívejte se na ceník, dobře si prostudujte částky a přesvědčte se, že jsou pro vás srozumitelné (některé dětské skupiny mají např. stanoveny určité registrační, administrativní poplatky apod.). Doporučujeme zajímat se i o ohlasy rodičů, kteří již své děti do dané dětské skupiny umístili. Jaké jsou jejich dojmy a zkušenosti? S čím jsou nebo naopak nejsou spokojeni? Mohou dětskou skupinu doporučit? Zkuste zapátrat po diskuzích a komentářích na sociálních sítích, případně přímo na webových stránkách dané dětské skupiny. Pokud máte možnost zeptat se některých rodičů i osobně, samozřejmě ji využijte.

Navštivte ji a zeptejte se

Je více než vítané, pokud dětská skupina umožňuje návštěvu a zhlédnutí prostor rodičům, kteří uvažují o umístění svého dítěte. Ať už jsou to dny otevřených dveří nebo jiné příležitosti, využijte je a jděte se do dětské skupiny podívat.

Určitě vás bude zajímat řada věcí, neváhejte se proto zeptat, poradit se, vyžádat si materiály k prostudování. Doporučujeme zajímat se zejména o následující:

- jaký je aktuální průměrný a zároveň nejnižší věk dětí – podle toho posuďte nebo se poradte i s pečujícím personálem, zda bude kolektiv vhodný pro vaše dítě;
- jaké jsou zkušenosti s péčí o nejmenší děti – pokud chcete do dětské skupiny umístit velmi malé dítě, zejména od jednoho roku do dvou let, doporučujeme ověřit si dosavadní zkušenosti personálu s péčí o tak malé děti v rámci dětské skupiny, případně zkušenosti odjinud;

- jaký je poměr pečujících osob na počet dětí – zajímejte se, kolik pečujících osob je v dětské skupině přítomno a o kolik dětí se stará, a to i z hlediska věku dětí, a zda je to podle vás dostačující;
- zda je zavedena adaptační doba pobytu dítěte – je vhodné, pokud dětská skupina před samotným nástupem dítěte nabízí možnost krátkodobého pobytu dítěte s rodičem nebo jinou osobou za účelem dobré adaptace v daném kolektivu a prostředí;
- zda je umožněna flexibilita v docházce – zda může dítě docházet třeba i jen na část dne nebo pouze některé dny v týdnu, zda je docházka pevně nastavena podle smlouvy, nebo je možné ji podle určitých pravidel měnit v závislosti na vašich potřebách nebo jiných okolnostech, jak se postupuje při plánované nebo nečekané absenci dítěte apod.;
- jak vypadají vnitřní pravidla provozu dětské skupiny včetně denního režimu a plán výchovy a péče – vyžádejte si tyto dva materiály a podrobně si

je prostudujte, případně se následně zeptejte, jak se co realizuje v praxi, zejména:

- a. způsob zajištění stravování – v případě zajištění jídla dětskou skupinou se zajímejte o podobu jídelničky, cenu jídla, jeho dodavatele; naopak pokud budete dítěti jídlo zajišťovat sami, poradte se o vhodnosti donášených jídel, zeptejte se, co dávají ostatní rodiče, jak by měla vypadat svačina, jak hlavní jídlo;
- b. zajištění pitného režimu – co děti pijí a jak často;
- c. podoba a způsob zajištění odpočinkového režimu – kde a jak děti po obědě odpočívají, zda musí spát, nebo stačí klidový režim, pokud spát nechťejí, jak a kde jsou spánek a klidový režim zajištěny a jak se toto nastavení osvědčilo;
- d. četnost a pestrost pobytů venku – kam děti chodí na vycházky a na hřiště, kolikrát denně, zda se pořádají

i výlety a návštěvy kulturních nebo jiných akcí, případně vícedenní pobyty v přírodě;

- e. tvůrčí a výchovná činnost – kolik řízené činnosti děti mají v závislosti na věku a jak je kombinována s volným hraním, zda jsou v dětské skupině vystaveny dětské výtvary;
- předávání informací – zjistěte si, jak je v dětské skupině nastaven způsob komunikace personálu s rodiči, např. zasílání mailů, třídní schůzky, telefonické hovory v určitou stanovenou dobu;
- možnost konzultací a zpětné vazby – zda a jak je umožněna zpětná vazba pro rodiče ohledně jejich dítěte i možnost probrat jiné záležitosti týkající se dětské skupiny, např. zda jsou zavedeny konzultační hodiny, v rámci nichž může rodič zavolat nebo se i osobně setkat s pečující osobou, jestli je zřízena schránka na dotazy a podněty;
- možnost umístění dítěte se specifickými potřebami – pokud potřebujete

do dětské skupiny umístit dítě se specifickými potřebami, zeptejte se na možnosti a podmínky, např. přítomnost osobního asistenta, zdravotní pomůcky, vlastní dietní stravování apod.

- cena služby – pokud máte nejasnosti ohledně ceníku služeb dané dětské skupiny, např. různých registračních nebo administrativních poplatků, neváhejte se zeptat. Vzhledem k tomu, že poskytování služby péče o dítě v dětské skupině nemůže být nikdy zisková činnost, musí být platba z vaší strany použita vždy na úhradu nákladů týkajících se provozu dětské skupiny.
- obsah smlouvy, kterou poskytovatel uzavírá s rodičem dítěte – zjistěte si, jaké náležitosti smlouva obsahuje, jaká jsou vaše práva a povinnosti, a co tedy bude uzavření smlouvy pro vás znamenat.

Při návštěvě dětské skupiny se zároveň soustřeďte na samotné uzpůsobení a vybavení prostor, prostředí, ve kterém se nachází, a celkovou atmosféru.

Pokud se pro ni rozhodnete

Pokud se vám dětská skupina zalíbí a rozhodnete se pro ni, neváhejte využít možností, které nabízí, zejména pokud se jedná o flexibilitu v docházce. Často je pro vás i vaše dítě lepší postupné zapojování a dětská skupina by vám tuto možnost měla nabídnout.

Před nástupem nezapomeňte na potvrzení od lékaře o zdravotním stavu dítěte a potvrzení o očkování dítěte (jak již bylo uvedeno, podmínka týkající se očkování vyplývá ze zákona).

Přejeme spokojený pobyt vašeho dítěte v dětské skupině a případně uvítáme i vaši zpětnou vazbu ohledně této služby na e-mailové adrese ds@mpsv.cz.

Účelová publikace.
Není určena k prodeji na knižním trhu.

Dětská skupina
Informační příručka
pro rodiče

Vyšlo v roce 2017, první vydání, 32 stran, 350 výtisků.
Vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Na Poříčnickém právu 1, 128 01 Praha 2
ISBN: 978-80-7421-141-6

Závěr

Děkujeme za váš zájem o tento nový typ služby.

Další informace k dětským skupinám a ostatním souvisejícím záležitostem, stejně jako přehled již existujících dětských skupin v České republice, naleznete na webových stránkách **www.dsmpsv.cz**.
V případě dotazů zde najdete i všechny potřebné kontakty.